

פחד דוד

פרשת יתרו י"ח שבט תשע"ה 753

י"ל ע"י מוסדות "אורות חיים ומשה" ישראל

בנשיאות בנש"ק מורנו ורבנו הגה"צ רבי דוד חנניה פינטו שליט"א

בן הצדיק המלובן רבי משה אהרן פינטו זצ"ל ונכד הצדיק הקדוש המלובן רבי חיים פינטו זיע"א

שיחה שבועית לפרשת השבוע מאת מו"ר הגה"צ רבי דוד חנניה פינטו שליט"א

משכיל לדוד

השמיעה מחלחלת בנשמת היהודי

הסכימו ללכת אחר משה רבנו במדבר בארץ לא זרועה. ואם כן מובן עתה מדוע זכה יתרו שפרשה זו נתייחדה על שמו, משום שהוא בא אל הקב"ה מרצונו החופשי וחיפש ללכת בדרכיו, וביותר שיתרו היה גוי, ולא היה עליו שום חיוב להתגייר ולקבל על עצמו את כל המצוות. ועם כל זאת יתרו לא נשאר אדיש למשמע ניסיו ונפלאותיו של הקב"ה ביציאת מצרים ובמדבר, ועל כן בא לחסות תחת כנפי השכינה, וזוהי אם כן מעלתו של יתרו.

וחשבתי עוד שמעלת יתרו היתה גדולה משל בני ישראל משום שבני ישראל ראו עין בעין את נסיו של הקב"ה בכל הדרך, ואילו יתרו רק שמע על אלו הניסים וראה רק את קריעת ים סוף ולמרות זאת גמר אומר בליבו ללכת אחרי הקב"ה. ונוהג שבעולם לומר שאינה דומה שמיעה לראיה ואף על פי כן יתרו הפנים את זו השמיעה והביאה לידי מעשה, וזאת על ידי שצייר יתרו בליבו את ציור הנס כאילו הוא בעצמו השתתף בו, והיינו, שיתרו השתמש בכוח הדמיון לצורך עבודת ה', וכוח הדמיון שבו העניק לו את היכולת לחוש ולחוות את ניסי יציאת מצרים וניסי המדבר כאילו הוא בכבודו ובעצמו השתתף בהם, ומשום הכי גם על ידי השמיעה בלבד היה לו את הכוח לעזוב את הכהונה במדין ולדבוק בה' ובתורתו.

וכל אדם השב בתשובה דומה הוא לתינוק שזה עתה נולד, לפי שמחשבותיו של התינוק הן זכות וטהורות, ונקי הוא מכל חטא. ואמרו חז"ל (שבת קט, ב) "אין העולם מתקיים אלא בשביל הבל פיהם של תינוקות של בית רבן". ומשמע שמעלת התינוקות גדולה ממעלת הצדיקים, שזוכים הם להעמיד את העולם על מתכונתו. וזכורני שבזמן היותי ילד רך בשנים דיברו בבית על צדיקים מסוימים אשר זיכרונם נחרט על ליבי לאורך כל הימים, והרושם של מעשיהם הנשגבים מלווה אותי כל ימי. וזהו משום שליבו של התינוק נקי וברי הוא מכל מחשבה פסולה, ועל כן ביכולתו לקלוט ולשמע דברים נשגבים אשר ילווהו במהלך שנותיו על פני האדמה.

וזכור אני שבהיותי ילד, היה נוהג אבי הקדוש זיע"א, להכריז ולומר בכל עת מצויה את המילים 'בעזרת ה' בשפה הערבית. מנגינתם של אותם מילים חמות ממשיכה להתנגן בתוכי ולהדהד בראשי, וזאת מפני שכוחה של השמיעה עצום ורב הוא, ואם אותה שמועה נשמעה בגיל צעיר, אזי שכוחה גדול על אחת כמה וכמה. וכמו כן זכורני שאבי לעיתים היה נאנח לעצמו מתוך כאב ואומר "אנשי אמונה אבדו", אך לאחר מכן הוא היה מתעשת ומבטל את דבריו ואומר, לא ולא, אנשי אמונה לא אבדו הם ממשיכים לחיות ולהחיות את העולם, ומיד היה קם ומתגבר כארי לעבודת הבורא, על מנת להוכיח לכל ש"באים הם בכוח מעשיהם".

ומהתנהלותו של יתרו המהווה הקדמה לקבלת התורה אנו למדים, עד כמה כוח השמיעה גדול, שביכולתו להפוך עולמות ולהוציא את האדם מחשכה לאורה ומשעבוד לגאולה.

"וישמע יתרו כהן מדין חתן משה את כל אשר עשה א-להים למשה ולישראל עמו כי הוציא ה' את ישראל ממצרים" (שמות יח, א)

פרשה זו העוסקת בענין קבלת התורה, לא נקראת 'פרשת משה' על שם משה רבנו שנתן לבני ישראל את התורה הקדושה, או 'פרשת התורה', או לכל הפחות 'פרשת בני ישראל' על שם בני ישראל שקיבלו את התורה מפי הגבורה, אלא פרשה זו קרויה על שם יתרו. ויש להתבונן מה זכה לכך יתרו שנקראה פרשה חשובה זו העוסקת במתן תורה על שמו דווקא.

ונראה להשיב שבהכרח היו ליתרו זכויות רבות ונצורות אשר הן העניקו לו את הזכות הגדולה לייתוד שמו על פרשה זו, שיש בה מענין קבלת התורה וכל ההכנות שקדמו לה. וכידוע יתרו היה כהן מדין והיה עובד עבודה זרה, אך כאשר שמע על נסיו הגדולים והמרוממים של הקב"ה בעולם, הוא זנח את כל העושר והמלכות ובא לחסות תחת כנפי השכינה.

ולכל אדם בעולם יש סיבה מסוימת שבשלה הוא נוטש את הבלי העולם ומתקרב למלכו של עולם. וזהו כמאמר הכתוב (ישעיה א, ג) "ידע שור קונוהו וחמורו אבוס בעליו". שאף בהמות כשור וחמור שהן פחותות בדרגה ומעלה מהאדם, בכוחם להבחין ולדעת מי הם הבעלים שלהם, ומי מעניק להם את מזונם ומחיתם על פני תבל. וכן בלב היהודי מתעורר לעיתים ניצוץ המקשר אותו אל בוראו שמחיה ומקיים אותו בכל רגע ורגע בזה העולם.

וכשם שהרהיטים מעידים על הנגר שבנאם, והבגד מעיד על החייט שתפרו, כך העולם מעיד על בוראו, ובזמן שיתרו מתוודע לנסיו העצומים של הקב"ה הוא אינו נותר בשלו אלא מחפש דרך להתקרב לה' יתברך. ונאמר "וישמע יתרו", ומשמע שפתח אוזניו וליבו לשמוע את דבר ה'.

ומשום אותה שמועה שמע יתרו ובא, זכה שפרשה זו תתייחד על שמו על אף שהיא עוסקת במתן תורה. והיה ראוי לה להיקרא על שם משה רבנו שנתן אותה, או על שם בני ישראל שקיבלוה.

ומעלתו של יתרו היתה גדולה משל עם ישראל, שהרי עם ישראל יצאו ממצרים בחיפזון, והוצאו משם במהירות ובעל כורחם באישון לילה ואפילו בצק לחמם טרם הספיק לתפוח, ואף אם בני ישראל לא היו רוצים להיגאל הקב"ה היה גואלם מפני שזו היתה גזירת הכתוב, שלאחר שעבדום ועינו אותם ארבע מאות שנה - יצאו ברכוש גדול. ולעומתם יתרו בא מתוך רצונו הטוב והחופשי, ולא משום שכפו עליו לבוא ולחסות תחת כנפי השכינה, וכן יתרו בא מתוך מעמד רם ונישא של כהן מדין, וזנח את כל העושר והכבוד מאחוריו, והלך אחרי הקב"ה במדבר בארץ לא זרועה. ואילו בני ישראל ביציאתם ממצרים יצאו מעבדות לחרות, ואף היו שקועים במ"ט שערי טומאה. ולא הלכו אחרי הקב"ה משום שחפצו לדבוק בו ובמידותיו, אלא משום שצקה נפשם בשעבוד, ועל כן

ירושלים תל אביב חיפה באר שבע

הדלקת נרות 16:42 | 16:56 | 16:46 | 17:00

מוצאי שבת 17:56 | 17:58 | 17:56 | 17:59

רבינו תם 18:32 | 18:33 | 18:36 | 18:36

הילולא דצדיקיא

יח. רבי בנימין בינוש פינקל ראש ישיבת מיר

יט. רבי שמואל מסלונים

כ. רבי עובדיה הדאיה מח"ס "ישכיל עבדי"

כא. רבי יהודה זאב סגל ראש ישיבת מנצ'סטר

כב. רבי מנחם מנדל השרף מקוצק

כג. רבי יהושע רוקח האדמו"ר מבעלזא

כד. רבי שאול הלוי מורטירה אב"ד אמסטרדם

המעוניין לקבל את העלון בדוא"ל ישלח הודעה: p@hpinto.org.il

במה מפטירין

הפטרות השבוע: "בשנת מות המלך עזיהו". (ישעיהו 1)

הקשר לפרשה: בהפטרות מתואר ענין גילוי שכינה בבית הבחירה בירושלים, כפי המתואר בפרשה על גילוי השכינה לעיני כל ישראל במעמד הר סיני ומתן תורה.

"שמעו שמוע ואל תבינו וראו ראה ואל תדעו". (ישעיהו 1, ט)

תחילה "שמעו", אף כי אינכם מבינים.

"וראו", אף כי אינכם יודעים.

שכן אם אדם שומע ורואה יש מקום לקוות, שיזכה קימעהקימעה ולהבנה ולידיעה, עד אשר "ולבבו יבין ושב ורפא לו".

אבל אם מלכתחילה תאבו לשמוע את הנאמר לכם ולראות את אשר מראים לכם - הרי אין כל מקום לתקוה כי אי פעם תבינו ותשפרו דרכיכם.

(מלבי"ם)

"שמעו שמוע ואל תבינו וראו ראה ואל תדעו". (ישעיהו 1, ט)

שמעו שמוע את מצוות ה' ואל תבקשו דווקא להבין את טעמיהן.

הרצון לדעת את טעמי המצוות - עלול להביא את האדם לידי הזנחה וזלזול במצוות, באם לא ימצא הטעם אשר הוא מבקש.

ברם, באמת אין שום טעם יכול להיחשב כיסוד יחיד של המצווה, אלא רצון ה' יתברך הוא המכריע בזה.

("אהבת יונתן")

שנת הארץ

עציץ נקוב שבבית: העציצים הנמצאים בבית מתחלקים לשני סוגים; האחד הוא עציץ נקוב שחלים עליו דיני שמיטה, הטעם הוא שהצמח שבעציץ יונק מהאדמה דרך נקב העציץ. הסוג השני הוא עציץ שאינו נקוב שהצמח לא יונק מהקרקע וממילא לא חלים עליו דיני שמיטה אף לא מדרבנו, ולכן מותר לעשות בו את כל המלאכות ואפילו לזרוע בעציץ זה.

האיסור לעשות מלאכות בעציץ נקוב הנמצא בבית נובע מחמת כך שהצמח שבעציץ יונק מהאדמה. לכן, לכל הדעות דין זה הוא בעציץ המונח על קרקע אדמה כמו שהיה בזמן חז"ל שהבית היה מונח על הקרקע ללא הפסק של מרצפות.

לגבי בתים שיש בהם מרצפות כמו שנהוג היום, וכל שכן בתים הנמצאים בקומות גבוהות; יש מי שכתב שהמרצפות נחשבות לחציצה בין העציץ הנקוב לקרקע, ואפילו אם הבית צמוד לאדמה. ויש אומרים שהמרצפות אינם חוצצות בין הצמח לאדמה אם אלו מרצפות הנמצאות על הקרקע. אולם אם יש הפסק בין המרצפות לאדמה כמו בבית הבנוי על עמודים, וכל שכן בית בקומה שניה ומעלה, מהו חציצה בין העציץ לקרקע, וכל עציץ נחשב לעציץ שאינו נקוב. ויש אומרים שהמרצפות אינם חוצצות כלל ולכן צמח בעציץ נקוב הנמצא גם בקומה גבוהה יונק מהקרקע.

במסילה נעלה

חוויה שמותירה רושם

שלא היה בו כל רצון להתאמץ ולעשות שינוי של ממש בחייו.

ברגעי ההתפעלות שעברו על היהודי הוא הכיר בכך שהתורה היא דבר יפה ומכובד, ועמדה לפניו בחירה קשה. נפשו התנדנדה בין דרך התורה המאמצת לבין דרכו הקלילה, ולמרבה הכאב היצר הרע הכריע אותו ואמר לו: 'דרך התורה איננה בשבילך, היא טובה אולי לבחורים בשיבה, אך לך טוב יותר להישאר כמו שאתה מבלי להשתנות ומבלי להתאמץ כלל'. כך אמר לו היצר הרע. ולכן ההתרגשות שהאיש הרגיש בשיבה - לא גרמה לו לעשות שום שינוי לטובה.

לעומת זאת, על יתרו נאמר "וישמע יתרו כהן מדין... את כל אשר עשה אלוקים למשה ולישראל עמו כי הוציא ה' את ישראל ממצרים" (שמות יח, א), ומבאר רש"י שיתרו שמע על נס קריעת ים סוף ועל ניסי מלחמת עמלק ובחר להצטרף לעם ישראל. כלומר, הניסים שנעשו לבני ישראל במצרים, במדבר ובים סוף עשו עליו רושם גדול, ורושם זה גרם לו לרצות לעזוב את עבודת האלילים שלו ואת כל הכבוד והגדולה שהיו מנת חלקו ככהן במדין, ובמקום זאת הוא בחר להצטרף לעם ישראל ולאלוהיהם וקיבל על עצמו עול מלכות שמים.

יש לדעת שאדם שזכה ומן השמים סייעו לו להגיע להתרגשות רוחנית - עליו לשבת מיד ללמוד תורה, או לכל הפחות שיקבל על עצמו לבוא ללמוד, שכן כל זמן שלבו חם מההתרגשות שהרגיש מהריתחא דאורייתא - הוא יכול להשתנות לטובה, בבחינת "טעמו וראו כי טוב ה' אשרי הגבר יחסה בו" (תהילים 1, ט).

אך אדם שאינו ממשיך את הריתחא דאורייתא בלבו - נפשו תתקרב מיד, ולדאבון הלב מקרים שכאלו קורים מידי יום ביומו.

באחת הפעמים בהן ערכתי קבלת קהל בבניין מוסדותינו בצרפת, בא לפניי יהודי וביקש להיכנס לחדרי. יהודי זה היה נשוי לגויה ולא היה לו כל קשר ליהדות, ואני ביקשתי ממנו שימתין מעט עד שאוכל לקבלו.

בהמתנה זו רציתי לגרום לו להתפעל מהריתחא דאורייתא ששררה באותה העת בבית המדרש ומקול התורה העצום שבקע מהיכל הישיבה. קיוויתי שמההתפעלות הזו יתחולל בו שינוי כלשהו לטובה.

כאשר היהודי נכנס לחדרי לאחר מכן - ניכר היה שלימוד התורה בהיכל הישיבה באמת פעל עליו כמו שחשבתי, והוא אמר לי בהתרגשות: "כבוד הרב, מימי לא חוויתי חוויה שכזו. מעולם לא ראיתי בחורים כל כך צעירים יושבים בחברותות לצד חבריהם וכל כולם נתונים רק בתורה, הם לומדים אותה בהתלהבות גדולה ואור גדול נסוך על פניהם, מחזה מפעים ראו עיניי".

כששמעתי את דבריו שיצאו מתוך לבו, חשבתי לעצמי שהנה כעת היהודי יעשה שינוי לטובה במעשיו. אך לצערי הרב כשיצא היהודי מחדרי ראיתי אותו מסיר מיד את הכיפה מראשו ומכניס אותה לכיס מכנסיו, וכל אותה התרגשות שהייתה בו קודם לכן חלפה כאילו לא הייתה.

כשראיתי זאת התפלאתי מאד. כיצד ייתכן שהרושם הגדול של הדברים שהיהודי העיד עליהם בפיו לא גרם לו לשינוי כלל? איך יכול להיות שדקות ספורות לאחר שלבו התפעל כל כך מלימוד התורה - הוא חזר לחייו הרגילים כאילו לא ראה מאומה?

אך לאחר מחשבה השבתי לעצמי שזאת מפני

נצור לשונך

תולה ארץ על בלימה

שבעה תנאים

הרואה אדם העושה עוול לחבירו, ויודע בבירור שלא תיקן את מעשיו ע"י השבת הממון או פיוס חבירו, מותר לרואה לספר זאת לאחרים כדי להציל את האדם שנגרם לו עוול. ולכן יש שבעה התנאים לכך: 1. שיראה בעצמו או שיתברר לו בבירור. 2. שיברר אם אכן זו עוולה לפי הדין. 3. שיוכיח תחילה את החוטא. 4. שלא יגדיל את העוולה. 5. שיכוון לתועלת. 6. שאין לו עצה אחרת לגרום לאותה תועלת. 7. שלא יגרם לו נזק יותר ממה שמגיע לו מצד הדין.

מן האוצר

מאוצרו של מו"ר הגה"צ
רבי דוד חנניה פינטו שליט"א

לזכור את השי"ת בשעת הסעודה

"ויקח יתרו חתן משה עולה זבחים לאלהים ויבא אהרן וכל זקני ישראל לאכול לחם עם חתן משה לפני האלהים" (שמות יח, יב)

כאשר יתרו מתחבר לעם היהודי, הוא רוצה לעשות מעשה למען כלל עם ישראל. ולכן הוא עורך לכבוד זקני וגדולי הדור סעודה כיד המלך. ומובא בכתובים שאף הקב"ה השתתף בזו הסעודה.

התורה הקדושה מספרת לנו סיפור זה, משום שברצונה ללמד אותנו שאף בזמן שאדם אוכל את סעודתו משום שזה צורך קיומי של האדם - עליו לדעת שגם הקב"ה נמצא עימו ורואה את כל מעשיו. ועל כן על האדם לאכול מתוך נימוס ודרך ארץ ולדעת שה' נמצא עימו בכל דרכיו.

וארע עמי שבא לפני אדם מסוים שהיה ניכר עליו שהוא רעב מאוד. וכשנוכחתי בזאת בקשתי מאחד ממקורבי שיאות וילך לקנות לאורחי דבר מה לאכול בכדי להשיב את נפשו. כעבור זמן מועט השליח שב ומנת' שווארמה' מכובדת בידו, ואמרת' לאורח שהוא מוזמן ליטול ידיו ולאכול ואחרי שהוא ישיב את נפשו נשבו ונשוחח.

וכמו כן הדגשתי לפניו שאני יוצא מן החדר על מנת שהוא יוכל לאכול בנחת מבלי להתבייש מפני, וכעבור עשר דקות נשוב ונפגש.

והנה לא חלפו להן שתי דקות ונזכרתי שכיבדתי אותו רק במאכל אך לא במשקה ועל כן נכנסתי לחדרו כדי לתת לו דבר מה לשתות. ולתדהמתי הרבה ראיתי את אותו אדם שהוא מכובד ובעל ממון, רכון על מנת האוכל ורוטב סמיק ניגר מפיו משל הוא מצוי באיזו מלחמה, כפי שנוהג העולם לומר 'שעת אכילה שעת מלחמה'. וחשתי מבוכה רבה בעבורו על שתפסתי אותו בקלקלתו.

והנה כאן יתרו עורך סעודה לגדולי וזקני הדור בהשתתפותו של הקב"ה, כיון שהוא רצה ללמד לעולם שאף בזמן של אכילה על האדם לזכור שהוא בן של מלך ולנהוג בהתאם. והקב"ה מצידו השתתף בסעודה - לפי שראה את רצונו הטוב של יתרו לחבור לעם היהודי ולהנות תלמידי חכמים מהונו.

ובאותה הסעודה שהכין יתרו, השתתפו משה ואהרן ואף השכינה היתה עמם. והשכינה השתתפה משום שיתרו הקריב עולה וזבחים לא-להים, שהוא עזב את כל האלילים והקריב רק לה' יתברך, ודבר זה עורר את מידת הדין שהרי יתרו לא ראה את הניסים אלא רק שמע ובא, ואילו ישראל אלמלא היו רואים את הניסים לא מובטח שהיו באים, ולכן נאמר בפסוק לשון א-להים שהוא מידת הדין.

חיים בפרשה

ממשנתו של הקדוש רבינו חיים בן עטר זיע"א

"בחדש השלישי לצאת בני ישראל מארץ מצרים" (יט, א)

הנה למה שקדם מעוצם חיבתו יתברך בישראל וגודל חשקו לתת להם ארוסתם זאת התורה, תקשה למה נתעכב ה' מתת התורה עד חודש השלישי, כי מן סימני האהבה היא שלא יתעכב חושק מבא לחשוקתו. ואם לצד הדרך, הלא מצינו שאפילו לאליעזר עבד אברהם קפצה לו הארץ בלכתו לקחת אשה ליצחק, ומכל שכן וקל וחומר לחתונת נשואת ראש כי תקפוץ הארץ וגם השמים אם יצטרכו לה.

אשר על כן בא הקב"ה ונתן אמתלא לדבר, כי לא מיעוט החשק הוא הסובב אלא לצד הכשרת החתן. כי לא היו ישראל ראויים, לצד שהיו בארץ הטמאה והיו לנדה ביניהם, והוצרכו לספור ספירת סהרתם שבע שבתות כדרך ז' נקיים אשר צוה ה' לזבה. והוא אומר "לצאת בני ישראל" - פירוש לסיבת יציאתם מארץ מצרים הוא הסובב עכבת הדבר עד החודש השלישי.

והראיה - כי כשקרבו ימי הכשרתם, בו ביום נסעו בו ביום באו. והוא אומר "ביום הזה", פירוש שנסעו בו ביום באו.

מן המעיין

"ויקח יתרו חתן משה עולה זבחים לא-להים" (יח, יב)

לשם מה הביא יתרו קרבן עולה וזבחים?

כתב רבי אברהם סאבע בספרו "צרור המור" שקרבן עולה בא לכפר על הרורה הלב שהרהר יתרו קודם הידיעה. וזבחים,אלו זבחי שלמים שבאו לעשות שלום עם השם.

ורבותינו אמרו "עולה וזבחים לא-להים" ראשי תיבות; עול.

להורות שקבל עליו עול תורה, ועול מצות, ועול מלכות שמים. ונכנס במסורת הברית והמילה, וטבילה והרצאת דמים, וזה חשוב ככל הקרבנות. כמו שכתבו במדרש הנעלם;מזבח אדמה תעשה לי, זהו מי שמכניס בנו לברית מילה. ואמר אדמה, לפי שראוי שיתן המילה בכלי של עפר שנקרא מזבח אדמה. וזה חשוב עליו ככל הקרבנות.

"ויבחר משה אנשי חיל מכל ישראל" (יח, כה)

קשה, הלא יתרו הציע למשה "ואתה תחזה מכל העם אנשי חיל יראי א-לקים". מדוע אם כן משה בחר רק "אנשי חיל"?

הטעם זאת רבי אליהו חיים מייזל, אב"ד לודז', כי הנה אמרו חז"ל במדרש שלצדיקים היה המן יורד ממש על פתח אהליהם, ולפי זה היה נודע בעליל מי ומי הצדיקים שבבני ישראל.

אך דא עקא שחז"ל אמרו כי גם עבור אותם בני אדם החלשים בגופם היה המן יורד על פתחי בתיהם, ואם כך שוב לא ניתן היה לדעת מי הם ה"יראי א-להים".

לפיכך בחר משה "אנשי חיל", אנשים בריאים בגופם, מאלו אשר המן היה יורד על פתחי בתיהם, ואלה על כרחך היו גם צדיקים ויראי ה'.

"כבד את אביך ואת אמך למען יאריכון ימך" (כ, יב)

רבינו בחיי מצטט את דבריו של רבינו סעדיה גאון שכתב טעם לכך שהתורה הקדושה קבעה את שטר הכבוד באריכות ימים; "כי מפני שלפעמים עתידים שיחיו האבות

עם הבנים זמן ארוך, והאבות הם למשא כבד על הבנים והכבוד יכבד עליהם.

לכך קבע עליהם שטר המצוה הזאת "למען יאריכון ימך" - כלומר עליך לכבדם ותחיה עמם. ואם אולי תצטער על חייהם, דע שעל חיך אתה מצטער.

מסילות לאמונה

הגמרא במסכת בבא בתרא (דף צא.) מספרת:

"אמר רבה בר רב הונא אמר רב: מאה ועשרים משתאות עשה בועז לבניו, שנאמר: 'ויהי לו שלושים בנים, ושלושים בנות שלח החוצה, ושלושים בנות הביא לבניו מן החוץ' (שופטים יב. ט). וכל אחת ואחת עשה שני משתאות אחד בבית אביו ואחד בבית חמיו, ובכולן לא זימן את מנוח. אמר: כודנא עקרה (אין לו בנים- רש"י). במאי פרע לז'?"

המהרש"א מדגיש שהסיבה שלא הזמין בועז את מנוח לא נבעה מכוונה רעה חלילה. מקובל היה שהאורח היה מביא מתנה לחתונה, ואת שווי המתנה היה המקבל חייב להחזיר לנותן כשהוא יערוך חתונה. בועז ידע שלא יוכל להחזיר למנוח מאה ועשרים מתנות, כיון שלמנוח אין ילדים, וממילא הוא לא יעשה שום חתונה. לכן לא רצה לקבל מתנות חנם, ולא הזמין את מנוח לשמחותיו. מה קרה לבעז 'בזכות' חשבון הגיוני זה, שהיה לכאורה לשם שמים?

מספרת הגמרא; "וכולן מתו בחייו!" כל שישים ילדי בועז מתו בחייו. יסורים נוראים כאלה לאבא לקבור את כל בניו!

אנשי אמונה

אורחות חיים מתוך הספר "אנשי אמונה" לתולדות צדיקי משפחת פינטו זיע"א

פעם אחת הגיע תורו של ר' ישועה דרעי לשמש את הצדיק (ר' ישועה זכה לאריכות ימים, ומפיו שמע מו"ר שליט"א את המעשה). לאחר שרבי חיים זיע"א הודיע לו על כך, שהוא ישמש אותו במשך כמה ימים, הגיע לפתע יהודי עשיר שהיה איש אלים ואמר לישועה: "אני רוצה כעת לשמש את הרב. לכן, אתה תישאר בביתך ואני אשמש את הרב".

ר' ישועה תמה על פשר הדבר: "זה זמן רב שאני ממתין לשמש את הרב, הנה ואתה ברגע אחד בא ורוצה ליטול את הזכות הגדולה הזאת ממני!?"

העשיר השיב לו בדברי תקיפות:

"אם לא תתן לי לשמש את הרב, אני אכה אותך מכות נמרצות".

ר' ישועה פחד מאוימי העשיר, והסכים, בליט ברירה, למלאות את בקשתו.

לאחר יום אחד, חזר העשיר אל ר' ישועה, וביקש ממנו סליחה. "אני לא יכול לשמש את הרב, זו עבודה מאד קשה" אמר.

למה? - שאל ר' ישועה. ואותו עשיר סיפר לו את הסיבה האמיתית לכך:

"כשהתחלתי לשמש את הרב, שאל אותי הרב: לשם מה אתה רוצה לשמש אותי, האם כדי שתכיר הרבה אנשים? או כדי שתוכל לאכול הרבה (כידוע, רבי חיים זיע"א היה נכנס לבתים רבים כדי לגבות צדקה לעניים, ובכל מקום הגישו לו המארחים מיני מזונות. רבי חיים זיע"א היה טועם מעט, ואת הנותר היה מצוה על משמשו לאכול). ואני השבתי לו - מספר הגביר - שאינני רוצה לאכול כלל".

במשך כל אותו היום, עברו על העשיר צרות רבות והוא התעייף מאד, כי כל עייפותו באה מאת ה'; על שנטל את מקומו של אדם אחר. בלילה פנה אליו רבי חיים זיע"א ואמר לו: "ה' נתן לך גבורה כדי שתעבוד אותו, ולא כדי שתהיה אלים ותזרוק אדם אחר. תחזור למקומך ואל תעז יותר לבוא לשמשני, וליטול מקומו של אדם אחר".

הבלתי צפוי והתמוה.

הרב, שהיה בדרכו עדיין לעיר בה תתקיים החתונה, ידע על הטרחה הרבה הנגרמת לאורחים, ושיער כי גם הדאגה לשלומו מטרידה לא מעט. עיכובים רבים שהיו בדרך גרמו לו לאיחור בלתי צפוי, וכעת היה ראשו טרוד בשאלה איך יגיע מהר ככל האפשר. הוא זירז את העגלון שוב ושוב, שיעשה כל שביכולתו להאיץ בסוסים. בשלב כלשהו פקעה סבלנותו של רבי דוד, ופלט: "ביש מזל, אינך יכול לזרז את הסוסים קצת יותר!?"

עם סיום החתונה, ראו המשתתפים כי רבי דוד מחפש אחר מישהו. כשבאו לעזרתו אמר להם כי הוא מחפש את העגלון שהביא אותו. אולם משתברר כי העגלון אינו במקום התחיל הרב לחפשו בכל רחבי העיר. הוא עבר ממלון למלון ומאכסניה לאכסניה עד שמצא אותו. משראה את העגלון, נפל לרגליו, והתחנן בפניו שימחל לו על שכינה אותו בשם גנאי - "ביש מזל". אולם העגלון סירב למחול. משראה זאת רבי דוד, אמר כי הוא מוכן לשלם לעגלון כל סכום שיחפוץ, ובלבד שימחל לו בלב שלם. אולם העגלון לא נתרצה. לאחר דיון ארוך אמר העגלון כי הוא מוכן למחול בתנאי שרבי דוד ייתן לו במתנה חצי מהעולם הבא המובטח לו.

רבי דוד לא היסס לרגע. הוא קרא לסופר וצויה עליו לכתוב שטר בו כתוב כי הוא נותן לעגלון חצי מהעולם הבא שלו, ובתמורה העגלון מוחל לו על העלבון.

וכך העיסקא יצאה אל הפועל. עיסקא שלימדה אתנו כמה שווה מחילה על גרימת צער ליהודי...

בגלל מה? מפני שלא הזמין אדם אחד לחתונתו ילדיו!

דברים נוראים! הרי בועז היה משבט יהודה וגר בבית לחם. מנוח היה משבט דן וגר בצרעה. באמצעי התחבורה והתקשורת של אז, זהו מרחק גדול ויתכן שמנוח אפילו לא שמע על כל החתונות, וודאי שהמשתאות לא נערכו מתחת לחלונו, לצבוט את לבו - אך גם זה לא עזר.

העובדה שמנוח לא היה ממש קרובו של בועז, כוונתו הטהורה של בועז לשם שמים, שלא לקבל מתנת חנם, וגם המרחק בין מקומות מגוריהם - כל אלה לא הועילו לבעז.

הוא נאלץ לשלם מחיר כבד של קבורת כל שישים ילדיו, מפני שלא הזמין את מנוח לשמחותיו, ובכך גרם לו צער. כמה חמור הוא הציעור - אפילו בלא דיבור ובלא מעשה!

בדורנו יש להרבה אנשים מספר חשבונות על כל הזמנה לבר מצווה או חתונה. האם חשבנו מה יכול לקרות מחוסר הזמנה אחת??

עיסקא שכזו...

על פניהם של המוזמנים הרבים שבאו לחתונה ניכרה השמחה הרבה. אחד מילדיו של גדול הדור, הגאון רבי דוד בכר, ראש וראשון לרבני תורכיה, עומד לבוא תיכף בברית הנישואין, והנוכחים שמחו על הזכות להיות שותפים בשמחתו של הרב האהוב.

השעה החלה להתאחר, והרב שבא ממקום מגוריו המרוחק טרם הופיע. הציבור כבר נטל את ידיו והחל בסעודת המצוה, בציפייה שהגאון יגיע ויחלו לערוך את החופה. דאגה קלה אף החלה להתגנב בלבבות, לרגל האיחור

